

ریشه یابی دلایل تاخیر ۶ ساله در توسعه لایه نفتی پارس جنوبی

مشترک بودن یا نبودن این لایه به طور قطعی اظهار نظر کرد. همانگونه که گزارش نفت و گاز پارس نشان می دهد، هیچ دلیل قطعی را نمی توان در خصوص مشترک نبودن این لایه ارائه کرد. همه این استدلال ها در حالی مطرح می شود که منطقه خلیج فارس و حتی محدوده میدان پارس جنوبی به طور کامل تحت اکتشاف قرار نگرفته است و هر نوع اظهار نظر قطعی در خصوص مشترک نبودن این لایه نفتی این میدان مینا و پایه علمی و منطقی ندارد. در کنار توجه به این نکته که بخش اعظم خلیج فارس اکتشاف نشده و براساس احتمالات درباره آن سخن گفته می شود، تعدادی از متخصصان مخزن نیز تاکید می کنند که در MDP تهیه شده از میدان پارس جنوبی مشرب کردن لایه نفتی به راحتی قابل رصد کردن است. در عین حال شرکت ملی نفت معتقد است که به دلایلی از جمله سنگینی زیاد نفت این لایه و عدم اتصال لایه های نفت و گاز برداشت گاز روی فشار لایه نفتی تأثیر ندارد و باعث کاهش برداشت و ضریب بازیافت آن نمی شود.

اصل و فرغ دلایل معطل ماندن توسعه لایه نفتی پارس جنوبی

شاید بتوان به مشترک نبودن این لایه نفتی، عدم وجود اعتبارات کافی برای پیگیری توسعه همه مبدین و مواردی دیگری که در عنوان داد، اما بهانه برای توقف روند توسعه لایه نفتی این میدان مطرح کرد اما در این خصوص، مشکلات ناشی از روند اکتشافی پارس جنوبی به عنوان مجری طرح نفتی لایه نفتی پارس جنوبی قابل چشم پوشی نیست. آن هم در شرایطی که مدیران نفتی معتقدند با سیاست های جدید وزارت نفت مشکلی به نام تأمین منابع مالی دیگر تقريبا وجود ندارد و محدودیت منابع را نیز به

سختی می توان به عنوان دلیل اصلی معطل نگه داشتن توسعه لایه نفتی پارس جنوبی پذیرفت. قرارداد توسعه لایه نفتی میدان گاز پارس جنوبی میان شرکت ملی نفت و شرکت پترو ایران به عنوان پیمانکار در اسفند سال ۱۳۸۳ امضا شد. هدف از اجرای این طرح در فاز نخست تولید روزانه ۳۵ هزار بشکه نفت خام از منطقه A میدان با ظرفیت حفاری ۷ حلقه چاه و طراحی، ساخت و نصب سکوی سر چاهی و اجاره شناور چند منظوره FPSO بوده است. منطقه A همان منطقه ای است که شرکت نفت و گاز پارس درباره مشترک نبودن آن با توجه به فعالیت های اکتشافی یعنی لرزه نگاری و حفاری زمین شناسی در این منطقه از گزارش در مرحله اول اکتشاف لایه نفتی پارس جنوبی که به پایان رسیده است لرزه نگاری توسط چینی ها انجام شد و چاههای توصیفی نیز حفر شده اند. در واقع پژوهشگاه صنعت نفت برای اکتشاف لایه نفتی برداردی را احضار کرد و ۱۱ چاه را در این لایه حفر کرد که چکیت این چاه ها نیز وجود دارد. بر این اساس، بنا بود

مشترک بودن یا نبودن این لایه به طور قطعی اظهار نظر کرد. همانگونه که گزارش نفت و گاز پارس نشان می دهد، هیچ دلیل قطعی را نمی توان در خصوص مشترک نبودن این لایه ارائه کرد. همه این استدلال ها در حالی مطرح می شود که منطقه خلیج فارس و حتی محدوده میدان پارس جنوبی به طور کامل تحت اکتشاف قرار نگرفته است و هر نوع اظهار نظر قطعی در خصوص مشترک نبودن این لایه نفتی این میدان مینا و پایه علمی و منطقی ندارد. در کنار توجه به این نکته که بخش اعظم خلیج فارس اکتشاف نشده و براساس احتمالات درباره آن سخن گفته می شود، تعدادی از متخصصان مخزن نیز تاکید می کنند که در MDP تهیه شده از میدان پارس جنوبی مشرب کردن لایه نفتی به راحتی قابل رصد کردن است. در عین حال شرکت ملی نفت معتقد است که به دلایلی از جمله سنگینی زیاد نفت این لایه و عدم اتصال لایه های نفت و گاز برداشت گاز روی فشار لایه نفتی تأثیر ندارد و باعث کاهش برداشت و ضریب بازیافت آن نمی شود.

علی فروزنده شهرکی

شرکت «خودی» و دولتی محسوب نمی کنند و از دادن پول و پروژه به این شرکت استکفام می کنند. واقعیت آن است که حتی بخشی از هزینه پروژه های انجام شده این شرکت نیز به همین دلیل به آن پرداخت نشده است. این اتفاق نه تنها درباره لایه نفتی پارس جنوبی، بلکه در خصوص دیگر پروژه های پترو ایران که اغلب آنها در میادین مشترک تعریف شده اند نیز افتاده است. این نکته نیز قابل چشم پوشی نیست که تعریف پروژه در سطحی که شرکتی مانند پترو ایران برای انجام آن تشکیل شده است تنها در شرکت ملی نفت امکان پذیر است و شرکت ملی نفت بصورت انحصاری در خصوص تعیین پیمانکار برای انجام چنین پروژه هایی تصمیم گیری می کند. در کنار آن شرکت های پیمانکاری ایرانی صاحب توان فنی و اقتصادی مانند پتروپارس و پترو ایران نیز در توسعه پارس جنوبی محدود و محدود هستند.

شرکت ملی نفت و پتروشیمی های بی پاسخ

میان وعده

با توجه به این واقعیت ها این پرسش باید به دقت پاسخ داده شود که وقتی شرکت ملی نفت با شرکتی که هنوز کاملا خصوصی نشده اینگونه رفتار می کند، چه تضمینی وجود دارد که با یک شرکت خصوصی چنین نکند؟ اصولا مبنای تصمیم گیری این شرکت در خصوص پروژه های که از یک سو به منافع ملی وابسته است و از سوی دیگر قراردادهای کلان چند صد میلیون دلاری را شامل می شود و قرار است میلاردها دلار سرمایه گذاری می کنند چیست؟ مسؤلیت مختلف مدیریت نفت در پروژه های مختلف نفت و گاز را قرار است چه کسی بر عهده بگیرد؟ چه کسی بر رفتار این شرکت

نظارت می کند؟ آیا نظارت های درون سازمانی و درون ساختاری در ادبیات مدیریت امروز جهان کافی و معنی دار تلقی می شود؟ واقعیت آن است که شرکت ملی نفت ایران یعنی سازمانی که انحصارا تصمیم گیری و خصوص مدیریت، استخراج و فروش منابع نفت و گاز به عنوان اصلی ترین منابع درآمدی کشور را بر عهده دارد، با وجود مغایرت جدی با قانون اساسی هنوز بر پایه اساسنامه پیش از انقلاب این شرکت اداره می شود و به همین دلیل پاسخگویی آن نسبت به نهادهای مختلف نظارتی بسیار ناچیز است. در واقع رفتار این شرکت هرگز مورد بازخواست جدی قرار نمی گیرد چون فارغ از اینکه مدیریت آن بر عهده چه کسی است، با محرمانه تلقی کردن اطلاعاتی که تقریبا برای بسیاری از شرکت های جدید و قدیمی خارجی فعال در صنعت نفت و گاز کشور فاش شده محسوب می شود، عملا ابزار واقعی نظارت را از افکار عمومی و نهادهای اصلی نظارتی مانند مجلس شورای اسلامی سلب کرده است. در چنین وضعیتی، اگر قرار است در پروژه های پیمانکاری صنعت نفت به خصوص در پروژه های که به اکتشاف و تولید از میادین نفت و گاز مربوط است بخش خصوصی تشکیل یابد شرکت های دولتی خصوصی شده فعال شوند، چه تضمینی برای ادامه حیات آنها وجود خواهد داشت؟ بدون تکیه به عنوان اینکه کننده مالی این نهاد اعتبار و فایده برای آنها تأمین خواهد کرد؟ به عنوان مثال درباره پروژه ای مانند لایه نفتی پارس جنوبی شاهد این نخواهیم بود که در پروژه از یک شرکت ایرانی گرفته شده و مانند بعضی دیگر از پروژه ها با شرایط بسیار گسترده تری به یک شرکت خارجی اکتدار شود؛ با وجود شرایط فعلی برای کارشناسان، نهادهای نظارتی و نمایندگان افکار عمومی یعنی رسانه ها در دست راست و چپ نهاد نظارتی شرکت ملی نفت در خصوص پروژه های مختلف نفت و گاز کشور چگونه قابل ارزیابی است؟

منبع: فارس

پتروشیمی

اخبار پتروشیمی

انتصاب مدیر عامل شرکت پتروشیمی دماوند

مراسم تودیع و معارفه مدیر عامل قدیم و جدید شرکت پتروشیمی دماوند با حضور معاون وزیر و مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی و مدیران ستادی در پتروشیمی دماوند برگزار شد.

در این مراسم از زحمات مهندس کرامت حیدری، مدیر عامل پیشین این شرکت تقدیر شد و محمد رضایان به سمت مدیر عامل پتروشیمی دماوند منصوب گردید. مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی در این مراسم با تأکید بر ضرورت تسریع در تکمیل پروژه ها و طرح های صنعت پتروشیمی، اظهار داشت: پتروشیمی دماوند به دلیل نقش ویژه آن در تأمین انرژی صنایع پتروشیمی منطقه ویژه اقتصادی پارس بسیار بااهمیت است. مهندس بیات از رضایی خواست با برنامه ریزی مناسب و همکاری مدیران این شرکت، در تکمیل طرح توسعه دماوند کوشا باشند. مهندسین بر اهتمام ویژه در استفاده از توانمندی های مهندسی و ساخت داخل و هماهنگی فعال در تأمین زیرساخت های ضروری توسعه صنعت پتروشیمی دماوند تأکید کرد. مهندس بیات خاطر نشان کرد: توسعه دانش و فناوری اطلاعات و یکپارگی نظام های نوین مدیریتی و ابزارهای کیفی و دانش محور به ویژه مدیریت پروژه در بهینه سازی منابع، کاهش مصرف انرژی و هزینه های اجرای طرح موثر است. در پایان این مراسم، مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی از پروژه های در حال اجرا در منطقه عسلیوه از جمله پتروشیمی کویان و ایستگاه اول تقویت فشار خط اتیلن غرب بازدید کرد.

رشد ۷ درصدی صادرات پتروشیمی تندگویان در ۹ ماه گذشته

مدیر عامل پتروشیمی شهید تندگویان، گفت: این شرکت در ۹ ماه نخست اسفند پیش از ۲۲۴ هزار تن محصول صادر کرده است.

یونسی افزود: محصول صادراتی شرکت پتروشیمی تندگویان از ابتدای سال تا پایان آذر ماه ۲۲۴ میلیون دلار ارزش دارد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزش ۲۷ درصد و از نظر حجم در حدود ۷ درصد است. او گفت: فروش روابط عمومی شرکت ملی صنایع پتروشیمی تأکید کرد: پتروشیمی شهید تندگویان به منظور حفظ قدرت رقابت در عرصه جهانی، همچنین توسعه بازارهای داخلی فعالیت های متعددی از جمله معرفی و طراحی محصولات جدید، بهینه سازی فرآیند تولید محصولات، کاهش هزینه های تولید با استفاده از خلاقیت، دانش و تجربه کارشناسان و کنش ساز نظام ارائه کرده که این مهم منبس افزایش صادرات شرکت و گسترش بازارهای داخلی شده است. مدیر عامل پتروشیمی شهید تندگویان میزان فروش داخلی در ۹ ماه نخست اسفند را ۱۹۶ هزار تن به ارزش تقریبی ۲۵۰ میلیارد ریال خواند و گفت: فروش داخلی این شرکت نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزش ۱۷ درصد و از نظر حجم بیش از ۴۱ درصد رشد داشته است.

با توجه به ارزش افزوده صنعت پتروشیمی؛

پیوندی پیشنهاد داد: قیمت خوراک تا ۳ سال آینده تغییر نکند

قیمت صورت گیرد، زیرا قرار است ثروت ملی را صادر کنیم، ولی در مورد صنعت، مساله رقابت قابل تأمل است.

برای کاهش اثرات تحریم، قیمت خوراک را افزایش ندهیم

دبیر انجمن صنفی پتروشیمی ایران با بیان این که قیمت خوراک نباید طبق این قانون بیشتر از قیمت منطقه باشد تا امکان رقابت وجود داشته باشد، توضیح داد: به نظر می رسد بهتر است قیمت خوراک های پتروشیمی تا دو یا سه سال آینده حتی به اندازه یک ریال هم افزایش نیابد. اثرات تحریم فروکش کند.

ضرورت ایجاد فرصتی برای افزایش ظرفیت واحدها به ۱۰ درصد

به گفته او همچنین باید ابتدا فرصت دهیم تا واحدهای مختلف صنعت پتروشیمی کشور بتوانند با قیمت های قابل رقابت و منطقی ظرفیت خود را به ۱۰۰ درصد برسانند. وی خاطر نشان کرد: از آنجا که صنعت پتروشیمی یک صنعت هدر دهنده انرژی نبوده و یک صنعت مولد است، امیدواریم قانون مترقی دهندگی پارانه ها که توانسته در بخش حمل و نقل های شخصی، مصرف سوخت و به ویژه بنزین موثر افتد، در این خصوص نیز نگاه ویژه ای به اهمیت قابل رقابت بودن قیمت خوراک برای صنایع پتروشیمی داشته باشد. پیوندی ذخایر غنی مواد هیدروکربوری، نزدیکی به آب دریاها، نیروی های انسانی متخصص و بازارهای هدف فراوانی که در همسایگی ایران هستند را بهترین دلایل برای لزوم توسعه صنعت پتروشیمی در کشور دانست و گفت: تاکنون نیز توسعه صنعت پتروشیمی از محل بودجه دولت تأمین مالی نشده و از محل درآمد های صنعت، منابع سرمایه گذاری فراهم شده است.

دانش نفت: دبیر انجمن صنفی پتروشیمی ایران با اشاره به این که صنعت فقط حدود ۱۰ درصد از هیدروکربورهای کشور را مصرف می کند، گفت: این درحالیست که ۴۰ درصد صادرات غیرنفتی ایران در محصولات پتروشیمی تشکیل می دهد.

محمد حسن پیوندی با تأکید بر ارزش افزوده پتروشیمی تصریح کرد: این درحالی است که بقیه انواع مواد هیدروکربوری به شکل خام صادر شده یا به شکل انرژی در داخل کشور مصرف می شود. وی با بیان این که با وجود نقش بسیار مهم پتروشیمی در توسعه کشور هنوز در صنایع پایین دستی یشرافت زیادی نداشته ایم، افزود: همچنین قانون هدفمند کردن یارانه ها می تواند با تحت تأثیر قرار دادن قیمت های انرژی در دو بخش مصرف (سوخت) و تولید، صنعت را متاثر کند.

تأکید قانون بر رقابتی بودن قیمت خوراک پتروشیمی

او با اشاره به ماده ۳۲ برنامه قانون چهارم توسعه مبنی بر این که محصولات صادراتی باید قابل رقابت با منطقه باشد،

در طول هشت سال گذشته؛

صادرات محصولات پتروشیمی ایران به اروپای غربی ۱۰ درصد رشد کرد

مدیر عامل شرکت بازرگانی پتروشیمی گفت: سهم صادراتی این شرکت از سال ۸۰ تا پایان سال ۸۸ در بازارهای چین و اروپای غربی به ترتیب ۹ و ۱۰ درصد افزایش داشته است.

رضا حمزه لو با بیان این که حضور فعال در بازارهای چین و اروپای غربی، یکی از برنامه های اصلی شرکت در سال های اخیر بوده است، تأکید کرد: در سال ۸۰ سهم صادرات محصولات پتروشیمی ایران به چین ۱۷ درصد بوده که در سال گذشته به ۲۲ درصد رسیده و صادرات به اروپای غربی نیز از ۴ درصد به ۱۲ درصد رشد داشته است.

وی مجموع صادرات این شرکت در سال ۸۰ را ۴ میلیون و ۸۳۳ هزار تن اعلام کرد و افزود: صادرات شرکت بازرگانی پتروشیمی در سال گذشته با رشد قابل توجه نسبت به سال ۸۰ از ۱۱ میلیون و ۵۹۵ هزار تن بوده است. حمزه لو اظهار داشت: سال گذشته نیز سهم ایران در صادرات شرکت بازرگانی پتروشیمی به بازارهای آسیای جنوب شرقی ۷ درصد، خاور دور ۱۹ درصد، خاور میانه ۲۲ درصد، شبه قاره هند ۱۳ درصد و دیگر کشورهای جهان ۲ درصد بوده است. وی افزود: دستیابی شرکت به جایگاه ممتاز صادرات برخی محصولات پتروشیمی مانند متانول و پلی اتیلن و کسب عنوان صادرکننده نمونه کشوری در چند نوبت، از دیگر دستاوردهای مهم شرکت بازرگانی پتروشیمی در طول هشت سال گذشته بوده است. به گفته حمزه لو، فروش داخلی این شرکت نیز در این مدت روند افزایشی داشته است؛ به گونه ای که از ۳ میلیون و ۶۴۰ هزار تن در سال ۸۰ به ۶ میلیون و ۲۸۸ هزار تن در سال ۸۸ رسیده که حدود دهنده رشد صنایع تبدیلی و پایین دستی در کشور است. مدیر عامل شرکت بازرگانی پتروشیمی ادامه داد: نگاه این شرکت به صنایع پایین دستی نگاه حمایتی است و باید به سهمی حرکت کنیم که محصولات بالادستی و مادر به محصولات مصرفی و مورد نیاز مردم تبدیل شود.

تولید و فروش محصولات پتروشیمی (IABN) و الیکال سنگین (HAB) در ۹ ماه گذشته نسبت به سابقه ۱۶۰ درصد افزایش یافت.

محمد حسن پیوندی دبیر انجمن صنفی پتروشیمی ایران در ۲۱ هزار و ۷۷۷ تن محصول مستعد به میزان تولید در سال گذشته حدود ۱۵۸ درصد افزایش تولید و ۱۶۰ درصد افزایش فروش داشته است که نشان از فعالیت و حرکت کارکنان آن برای تحقق خط مشی سیستم مدیریت یکپارچه در این مجتمع دارد. بر پایه گزارش روابط عمومی پتروشیمی، این مجتمع در شمال شرقی شهر کرمانشاه و در زمینی به مساحت ۶۳۰ هکتار واقع شده و محصول اصلی این طرح نفت سفید به میزان ۳۸۶ هزار تن و بنزین به مقدار ۱۹۰ هزار تن در سال است. تولیدات شرکت نیز شامل الیکال سنگین به میزان ۲۸۰ هزار تن در سال و الیکال سنگین به میزان ۶ هزار و ۲۸۰ تن در سال است. همچنین پتروشیمی بیستون با مهندسی اصولی و در تولیدات شرکت ۳۲ فرآیند و طراحی و مهندسی تخصصی شرکت تکینکاس ریونییداس اسپانیا و شرکت انرژی پتروشیمی ایران اجرا شده است.